

พืชน้ำที่ช่วย ดูแลสิ่งแวดล้อม ที่ชายฝั่ง และทะเล

ภาพ: GREENPEACE

พืชน้ำที่ช่วยฟื้นฟูระบบนิเวศชายฝั่งและทะเล มีหลายชนิดที่พบในเขตน้ำตื้นและน้ำลึก ซึ่งมีความสำคัญต่อระบบนิเวศชายฝั่งและทะเลเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ การป้องกันการกัดเซาะชายฝั่ง และการเป็นแหล่งที่อยู่อาศัยของสัตว์น้ำ

ระบบนิเวศชายฝั่งและทะเลมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารของชุมชนชายฝั่งและทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการผลิตอาหารและรายได้ของชุมชน นอกจากนี้ พืชน้ำยังช่วยในการกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งช่วยลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การอนุรักษ์พืชน้ำชายฝั่งและทะเลเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งและการผลิตอาหารของชุมชนชายฝั่งและทะเล

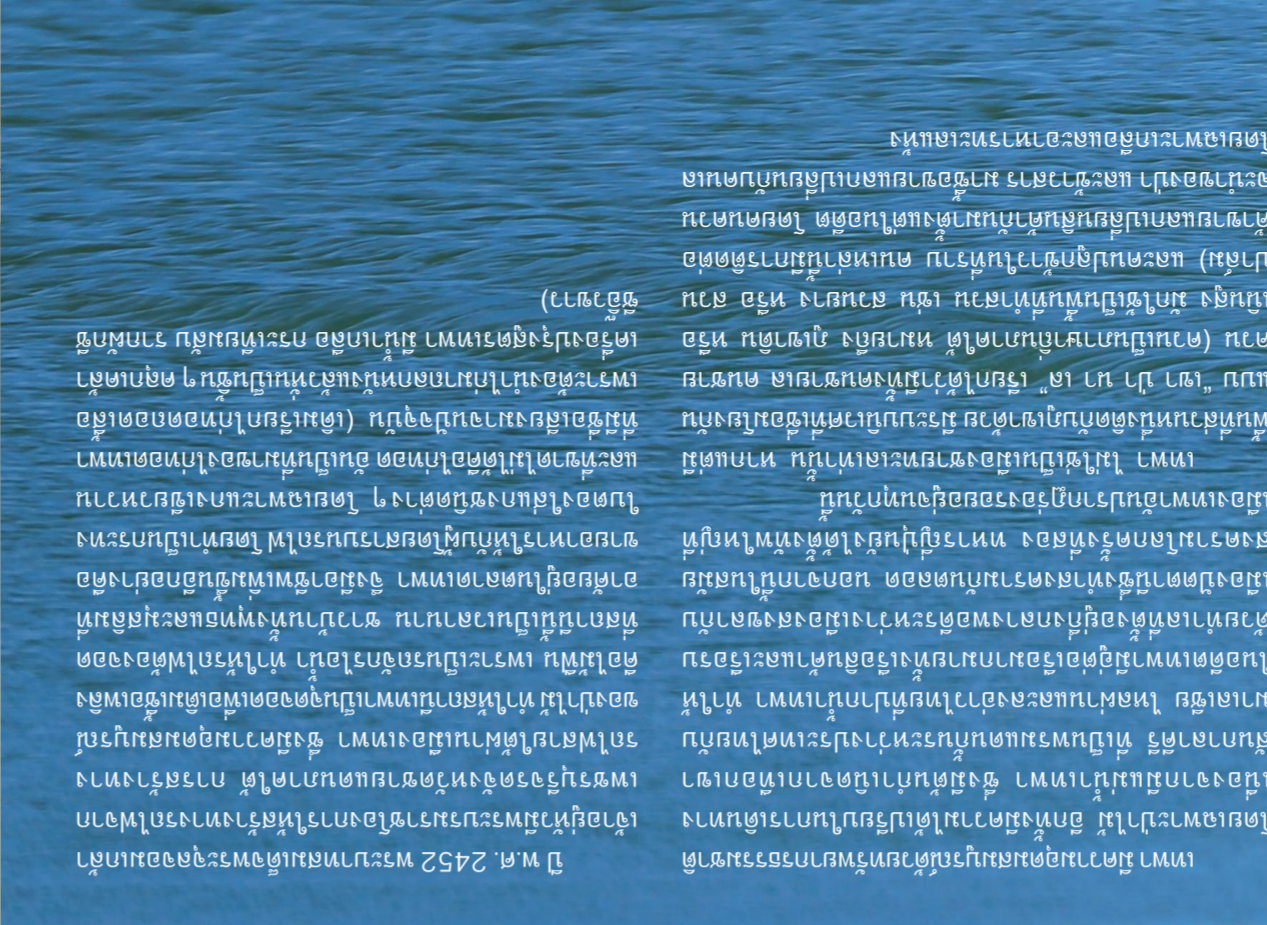

ภาพ: GREENPEACE

พืชน้ำชายฝั่งและทะเลมีความสำคัญต่อความมั่นคงทางอาหารของชุมชนชายฝั่งและทะเล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการผลิตอาหารและรายได้ของชุมชน นอกจากนี้ พืชน้ำยังช่วยในการกักเก็บคาร์บอนไดออกไซด์ ซึ่งช่วยลดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

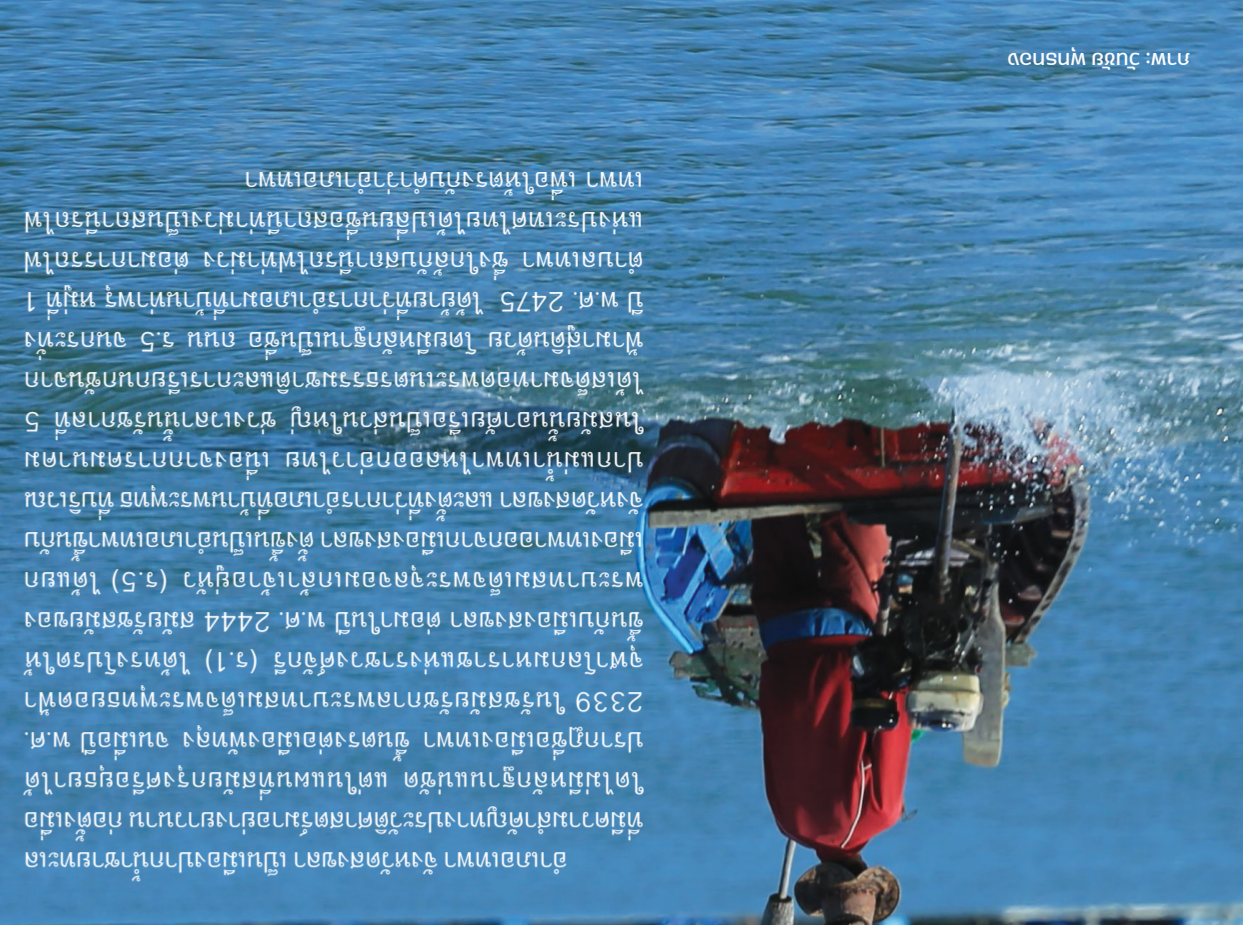
การอนุรักษ์พืชน้ำชายฝั่งและทะเลเป็นสิ่งสำคัญที่ต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในแง่ของการป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งและการผลิตอาหารของชุมชนชายฝั่งและทะเล

พืชน้ำชายฝั่งและทะเล ที่ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อม ที่ชายฝั่งและทะเล

ภาพ: GREENPEACE

ภาพ: GREENPEACE

ภาพ: GREENPEACE

ภาพ: GREENPEACE

ภาพ: GREENPEACE

“พืชน้ำชายฝั่งและทะเล” ช่วยดูแลสิ่งแวดล้อม ที่ชายฝั่งและทะเล

“เทพา” เป็นส่วนหนึ่งของ “ต้อโลปะปาดานี”

เทพาเป็นประตูล้อมฝั่งปาดานี และเป็นส่วนหนึ่งของ “ต้อโลปะปาดานี” ซึ่งเป็นภาษามลายู “ต้อโลปะ” แปลว่า อ่าว ส่วนคำว่า “ปาดานี” หมายถึง ชายหาด หรือที่เรารู้จักกันในนาม “อ่าวปาดานี” มีขอบเขตตั้งแต่ชายฝั่งทะเล อ.เทพา จ.สงขลา ผ่าน อ.หนองจิก อ.เมือง อ.ยะหริ่ง ไปจรดแหลมตาชี จ.ปัตตานี ใต้ท้องทะเลของต้อโลปะปาดานี มีกองหินธรรมชาติมากกว่าสิบกอง อาทิ กองหินตาชะระ กองหินตวอ กองหินบางน้ำผึ้ง ฯลฯ มีแนวปะการังยาวตลอดชายฝั่งจำนวนมาก ทั้งที่เป็นปะการังธรรมชาติและปะการังเทียม มีดอนสันทรายกลางทะเล ชื่อ ดอนผีสิง ต้อโลปะปาดานีมีปากแม่น้ำจำนวนมาก ได้แก่ ปากน้ำสะกอม ปากน้ำเทพา ปากคลองเกาะแลหนึ่ง ปากคลองบางราฟา ปากคลองตันหยงเปาว์ ปากคลองสายหอม ปากคลองบางตาวา ปากคลองบางปลาหมอ และ ปากแม่น้ำปาดานี แม่น้ำลำคลองเหล่านี้มีต้นกำเนิดมาจากเทือกเขาสันกาลาคีรี ไหลผ่านป่าชายเลนผืนใหญ่สองแปลง เนื้อที่รวมกันนับหมื่นไร่ คือ ป่าชายเลนคลองตุงหยง และป่าชายเลนบางปู ซึ่งเป็นแหล่งอนุบาลสัตว์น้ำวัยอ่อน

การทำประมงในต้อโลปะปาดานี

แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม

- ประมง**
  - ไม่มีเรือ ใช้เครื่องมือประมงในการจับสัตว์น้ำ รวมถึงการจับปลาด้วยมือเปล่า
  - เรือชนิดไม่มีเครื่องยนต์ หรือเรือพาย
  - เรือที่มีเครื่องยนต์ขนาดเล็ก หรือเรือประมงพื้นบ้าน ทั้งที่จอดเทียบและวิ่งออกเทียบรวมกันมีมากกว่า 5,000 ลำ
- เลี้ยงสัตว์**
  - นำสินค้าจากชุมชน อาทิ กะปิ ปลาแห้ง ฯลฯ ไปขาย ทั้งที่ตลาดนัด และประเทศมาเลเซีย
- ค้าขาย**
  - เรือขนาดใหญ่หรือประมงพาณิชย์ ซึ่งมีจำนวนมากกว่า 1,000 ลำ จากนครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี ราชบุรีวราฯ ระยอง เพชรบุรี สงขลา และปัตตานี

อาชีพเกษตรกรรมของคนต้อโลปะปาดานี

- ประมง**
  - 1. จับสัตว์น้ำในทะเล ลำคลอง ในป่าชายเลน และชายหาด
  - 2. ทำบ่อกุ้ง
  - 3. ทำกระชังปลา
- เลี้ยงสัตว์**
  - ไก่ เป็ด ไข่ชน แพะ วัว นก นางแอ่น นกกระทา นกกรรหัว จุก นกเขาขาว นกหงส์หยก นกเขาเล็ก
- แปรรูปอาหาร**
  - 1. ปลาแห้ง กะปิ ปลาต้ม ปลาร้า ปลาเค็ม (กุลเลา อินทรีย์) กุ้งแห้ง หอยเสียบดอง น้ำจืด กุ้งหวาน กุ้งส้ม ปลาหมึกแห้ง ปลาหวาน ลูกชิ้น ข้าวเกรียบ โรงงานแปรรูปอง
  - 2. มะม่วงดอง มะยมเชื่อม ไข่เค็ม ลูกหยี กัลยาดม กัลยาดาก กัลยาดอด ถั่วลิสงทอด

ภาพ: GREENPEACE

ภาพ: วินัย พงศ์กร

ภาพ: GREENPEACE

ภาพ: GREENPEACE

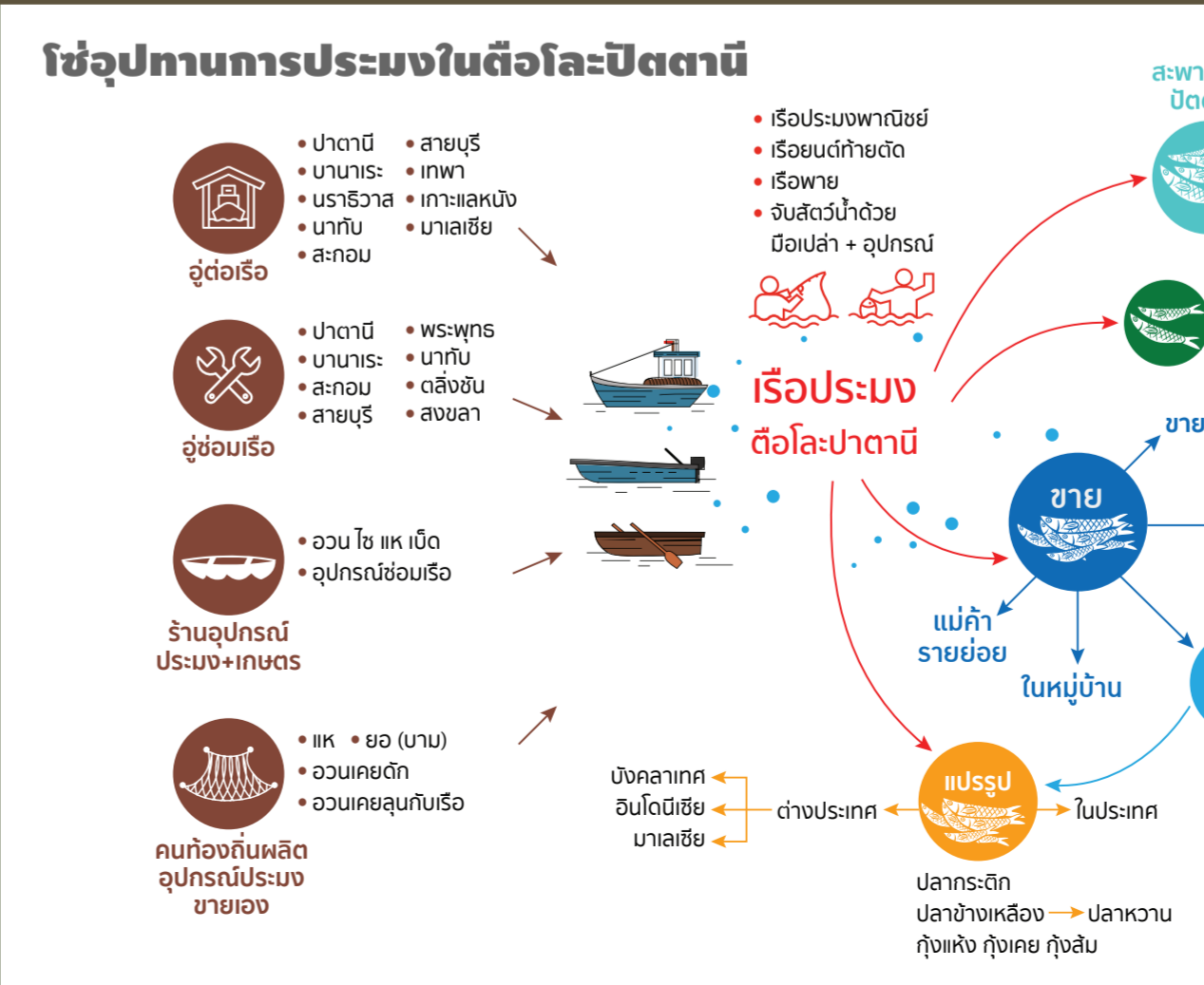
อาชีพและเศรษฐกิจหลักคือการทำประมงและเกษตรกรรม

แร่ธาตุซึ่งเป็นอาหารของสัตว์น้ำได้ไหลจากภูเขาสูงทะเลผ่านปากน้ำต่างๆ ทำให้ต้อโลปะปาดานีเป็นแหล่งประมงพื้นบ้านที่มีความสำคัญมากที่สุดของภาคใต้ตอนล่าง ตัวชีวิตความอุดมสมบูรณ์อย่างหนึ่งคือการที่ชาวบ้านสามารถจับปลาได้ด้วยมือเปล่า หรือแม้แต่การทอดหน้าหาดก็ได้ปลามากเป็นอาหารและนำไปขายสร้างรายได้ให้กับครัวเรือนได้แล้ว

อาหารทะเลที่ได้จากต้อโลปะปาดานี นอกจากกินในครัวเรือนแล้ว ยังแบ่งญาติ ขายให้แพปลาในหมู่บ้าน ขายให้สะพานปลาที่ปัตตานี ขายเป็นอาหารสดในตลาดนัด แปรรูปขาย ส่งโรงงานแปรรูปอาหารในนิคมอุตสาหกรรมส่งตลาดมหาชัย ตลาดในกรุงเทพฯ มีพ่อค้าจากมาเลเซียมาซื้อ ส่งไปไกลถึงอินโดนีเซีย ญี่ปุ่น และบังคลาเทศ

ตัวอย่างสัตว์น้ำในต้อโลปะปาดานี

ในทะเล		ลำคลองในป่าชายเลน	
ปลาหลังเขียว	(ปลาไม่มีกอน)	ปลาข้างเหยี่ยว	ปลาแมว
ปลาทู	ปลาใบไม้	ปลาข้างเข็ง	ปลาเหล็กโคน
ปลาอินทรี	ปลาทูต๊ะ	ปลาตาโต	ปลากีวอ
ปลาจาระเม็ด	ปลาเดือน	ปลาใบปอ	ปลาสร้อยนกเขา
ปลาเต่าเตี้ย	ปลาน้ำดอกไม้	ปลาจอบเมือง	ปูดำ
ปลาโคก	ปลาหลังเตี้ย	ปลานกแก้ว	ปลาปากพร้าว
ปลากะบอก	ปลาหัวอ่อน	ปลามูโต๊ะ	ปลาดานเงิน
ปลาดุกทะเล	ปลานวลจันทร์	ปลาแดงตาต้า	ปลากะพงแดงหิน
ปลาสาก	ปลาสะลา	ปลาทราย	แมงกะพรุน
ปลาช่อนทะเล	ปลาอังกูลี	ปลาซา	ปลาหมึก (หมึกกลาย)
ปลาโสมงาน	ปลากล้วย	ปลาแดงเกล็ดเนียน	หมึกกล้วย หมึกหอม
ปลาขม้น	ปลาหัวใบ้	ปลาแดงทราย	หมึกกระดอง
ปลาชลิตทะเล	ปลากระพง	ปลาไววาย	กุ้ง (กุ้งเขี้ยว กุ้งกุลงา กุ้งก้ามกราม กุ้งหัวมัน กุ้งหวายแดง กุ้งมังกร)
ปลาข้างเหลือง	ปลากะเบน	ปลาเป็น	ปลาสลิด
ปลางูเปาะ	ปลากะเบนยก	ปลากั้ง	ปลาค้าง
ปลากะซึก	ปู (ปูดำ ปูม้า)	โลมา	หอยเสียบ
ปลาโอ	ปลาช่อนมะม่วง (ลิ้นหมา)	จลามาหว	หอยดาควาย
ปลางวด	ปลาพลก	มังน้ำ	หอยแครง
ปลาลังจ้อ	ปลาหมอก	แมงดาทะเล	กุ้งเคย
ปลาซีตัง	ปลาหมอตึก	กะเบนตา	กุ้งก้ามกราม
ปลาหมก	(ปลาดาดเดียว)	เต่าทะเล	หอยแมลงภู่
ปลาราง	ปลาโหลง/ปลาโหลงนักซิง	กะเบนราหู	หอยครง
		ปลามาว	หอยซีตัง

วัน	ท่า	ป้าย	ฤดูวัน
จันทร์	ตึก (อ.เทพา) ลอนบาศ (อ.เทพา) - ถึงวัน ร้อยดำ (อ.เทพา) กัฟพลว (อ.สะปำอ้อย)	ป่าดง (อ.เทพา) รำโพล (อ.เทพา) คลองยอ (อ.เทพา) พระพร (อ.เทพา)	พระพร
อังคาร	พระ (อ.เทพา) สะปำอ้อย (อ.สะปำอ้อย) - ถึงวัน ตึก (อ.เทพา) (อ.โคกโพธิ์)	รำโพล (อ.เทพา) สะปำอ้อย (อ.เทพา) บาเกบ (อ.เทพา) บาเบง (อ.หนองจิก) กัฟพลว (อ.เทพา)	
พุธ	เทพา (อ.เทพา) เกาะปะ (อ.เทพา) สะพานปาก (อ.ยะ) รำโพล (อ.เทพา) - ถึงวัน ร้อยดำ (อ.เทพา) (อ.โคกโพธิ์) วังโธ (อ.สะปำอ้อย) - ถึงวัน ปากโธ (อ.สะปำอ้อย) - ถึงวัน บาเบง (อ.โคกโพธิ์) - ถึงวัน	เบ็ง (อ.เทพา) ตึกหลาย 4 (อ.เทพา)	
พฤหัสบดี	เทพา (อ.เทพา) รำโพล (อ.เทพา) บาเกบ (อ.เทพา) กัฟพลว (อ.สะปำอ้อย)	คลองยอ (อ.เทพา) สะปำอ้อย (อ.สะปำอ้อย)	
ศุกร์	พระพร (อ.เทพา) กุ้ง (อ.เทพา) กุ้งโพธิ์ (อ.เทพา) กูลา (อ.สะปำอ้อย) - ถึงวัน	ป่าดง (อ.เทพา) บาเนอซี (อ.เทพา) ตึกหลาย 4 (อ.เทพา)	
เสาร์	โคกโพธิ์ (อ.โคกโพธิ์) ตึก (อ.เทพา) วังโธ (อ.สะปำอ้อย) - ถึงวัน	เบ็ง (อ.เทพา) สะปำอ้อย (อ.สะปำอ้อย)	
อาทิตย์	เทพา (อ.เทพา) สะปำ (อ.เทพา) บาเบง (อ.สะปำอ้อย) - ถึงวัน	ป่าดง (อ.เทพา) รำโพล (อ.เทพา) ตึกหลาย 4 (อ.เทพา)	

แผนที่ชุมชนติวะปาตานี

สมาคมชาวประมงพื้นบ้าน จ.ปัตตานี
6 อำเภอติดชายฝั่งทะเล
52 หมู่บ้าน 86,300 คน
จำนวนเรือ 2,900 ลำ (ที่ขึ้นทะเบียน)
บ้านชุมชนเรือที่ถล่มมีทะเบียน
จะมีเรือมากกว่า 5,000 ลำ

บ้าน 250 ครัวเรือน
ประชากร 1,000 คน
วัด 1
มัสยิด 1
โกดัง 1
ปอเนาะ 1
บวลาเยาะ 1
ที่ดินว่าง 1

- ทางรถไฟ
- ถนน
- แม่น้ำ คลอง
- สะพาน
- บ่อกัก
- สวนแตงโม
- นาข้าว
- สวนยางพารา
- สวนมะพร้าว

บนภูเขาเป็นที่อาศัยของสัตว์ป่า
อาทิ ช้าง เสือ แรด กวาง หมูป่า ลิง ค่าง นก (น้ำจันทน์ทำกะปิ)

เขาสันกาลาคีรี

เขาสันกาลาคีรี

PERMATAMAS
GREENPEACE
สถาบันพัฒนาระบบ
ประเมินผลกระทบโดยชุมชน